

Přílohy

Příloha č. 1: Scénář rozhovorů s rodinami, které pečují o zdravotně znevýhodněné dítě (text)

Krátké představení tazatele účelu dotazování, předběžné představení jednotlivých částí interview, seznámení s podmínkami rozhovoru (využití v bakalářské práci, zachování anonymity dotazovaného apod.)

A. Vstupní informace o rodinném životě respondenta (Cílem je uvést rozhovor, navodit pozitivní atmosféru a zjistit základní charakteristiky o životě a rodinném chodu v domácnosti respondenta.)

- 1) *V jaké formě domácnosti Vaše rodina aktuálně žije? Kolik členů a jaké má Vaše domácnost?*
- 2) *Kolik máte dětí?*
- 3) *Kolik let je Vašemu dítěti?*
- 4) *S jakým konkrétním zdravotním problémem se potýkáte? Popište mi prosím, v čem toto zdravotní znevýhodnění spočívá.*

Nyní už přejděme k samotnému tématu rozhovoru, tedy využívání sociální pomoci státu...

B. Finanční nástroje systému sociální pomoci

- 1) *Čerpáte v současné době nějakou formu sociálních dávek v důsledku zdravotního znevýhodnění svého dítěte (příp. dětí)? (Pozn. Respondent/ka pravděpodobně uvede příspěvek na péči. Je vhodné se zeptat i na další sociální dávky, které přímo nesouvisí se zdravotním znevýhodněním dítěte, ale mohou dokreslit finanční situaci rodiny.)*
- 2) *Čerpal/a jste v minulosti některý z mimořádných příspěvků pro své zdravotně znevýhodněné dítě? Pokud ano, můžete prosím říci jaký (příp. jaké), na jaký účel (příp. účely) byl příspěvek (příp. příspěvky) použit/y? Byl dle Vašeho názoru poskytnut příspěvek v adekvátní výši (tj. vyřešil problém), nebo jste musel/a na vyřešení problému použít vlastní finanční prostředky? Pokud respondent/ka musel/a použít vlastní finanční prostředky: *Byl to pro Vás problém?**
- 3) *Jak byste zhodnotil/a celkovou finanční situaci své rodiny? Máte pocit, že pobírané příspěvky dostatečně vynahrazují důsledky zdravotního znevýhodnění Vašeho dítěte (příp. dětí)? Co konkrétně – v rámci finančních příspěvků – byste uvítal/a, co by Vaši finanční situaci zlepšilo?*

C. Nástroje sociálních služeb v systému sociální pomoci

- 1) *Využíváte nebo jste v minulosti využíval/a v souvislosti s Vaším zdravotně znevýhodněným dítětem (příp. dětmi) nějakou formu sociálních služeb? Pokud ano, kterou (příp. které)?* (Pozn. Respondentovi je možné přiblížit termín sociální služba pomocí nabídky konkrétních typů sociálních služeb, se kterými se mohl/a reálně setkat, např. služby rané péče, služby osobní asistence, pečovatelské služby, služby poskytované centry denních služeb atd.)

(Pozn. U každé ze zmíněných sociálních služeb se dotázat na následující.)

- 2) *Je tato služba zpoplatněná? Pokud ano, máte finanční prostředky na uhrazení této služby? Z jakých prostředků ji hradíte? Odpovídá výše příspěvku na péči vyšší poplatků za sociální služby? Považujete stanovenou cenu služby za adekvátní?*
- 3) *Je tato služba poskytovaná ve Vámi dostupné vzdálenosti, nebo za ní musíte dojíždět? Pokud ano, jak máte zařízen transport?*
- 4) *Vyhovuje Vám otvírací doba této služby, příp. máte možnost zvolit si čas, kdy budete tuto službu využívat?*
- 5) *Jak byste celkově zhodnotil/a význam a kvalitu této služby pro Vás a Vaše dítě? Řeší skutečně problémy, které je třeba řešit, nebo se jedná spíše o dílčí pomoc? Jak jste spokojený/á s ochotou pracovníků zajišťujících tuto službu?*
- 6) *Co se týče ostatních služeb, přál/a byste si využívat další sociální službu, kterou jste dosud nevyužil/a? Pokud ano, tak jakou? Co Vám v jejím využití brání?* (Pozn. Pokud respondent/ka nebude znát na otázku odpověď, je možné mu (příp. jí) navést pomocnými otázkami: *Máte finanční prostředky na zaplacení této služby? Je tato služba v adekvátní vzdálenosti? Má tato služba vyhovující otvírací dobu? Je v rámci této služby volná kapacita?*)

D. Péče o pečujícího

- 1) *Využíváte sám/sama z pozice pečujícího o zdravotně znevýhodněné dítě nějaké služby?* (Pozn. Respondentovi je možné nabídnout několik možností takových služeb, např. odlehčovací služby nebo kurzy, ve kterých jsou rodiče školeni k profesionální péči o zdravotně znevýhodněné dítě, dále psychologická pomoc atd.)
- 2) *Setkáváte se s lidmi, kteří také pečují o zdravotně znevýhodněného člena rodiny? Pokud ano, co Vám tato setkání přináší?*
- 3) *Uvítal/a byste nějakou formu podpory (ne finančního charakteru), které se Vám dosud nedostává? Pokud ano, tak jakou? Co Vám v jejím využití brání?*

E. Přístup k informacím

- 1) *Odkud jste se dozvěděl/a o službách a možnosti čerpání sociálních dávek?*
- 2) *Jak byste zhodnotil/a dostupnost k těmto informacím? Bylo pro Vás těžké najít zdroj těchto informací a způsob, jak s informacemi naložit? Pokud ano, co pro Vás znamenalo největší překážku? (Pozn. Je možné respondentovi nabídnout možnosti, jako je například velká vzdálenost mezi bydlištěm respondenta a příslušným úřadem, nezajištěný přístup k internetu, nedostatečná pomoc a odmítavý přístup administrativní pracovníků úřadů apod.)*
- 3) *Jak by se měl systém poskytování informací změnit, aby byl Váš přístup k nim umožněn a ulehčen?*

F. Prostor pro doplnění témat rozhovoru a závěr

- 1) *Existují nějaké oblasti Vašeho života, ve kterých byste uvítal/a pomoc, které se Vám dosud nedostává? Pokud ano, v jaké? (Pozn. Na respondentovy podněty reagovat ve smyslu předchozího dotazování.)*

Závěrečné poděkování za respondentovu ochotu a čas věnovaný rozhovoru. Nabídka zaslání finální podoby bakalářské práce. Pobídnutí respondenta k případnému kontaktování výzkumníka s doplňujícími informacemi. Rozloučení s respondentem.